

เกริ่นนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เปิดให้บริการระบบ **Web Hosting** สำหรับหน่วยงาน และบุคลากรในสังกัด ซึ่งมีหน่วยงานและบุคลากรให้ความสนใจจำนวนมาก แต่เนื่องจากกระบวนการโอนย้ายข้อมูลของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายใช้ระบบ **FTP** ที่ง่ายต่อการใช้งาน แต่โปรแกรม **FTP** ส่วนใหญ่ มีลิขสิทธิ์และราคาค่าค่อนข้างแพง

ดังนั้นสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเห็นสมควรว่าจะจัดทำคู่มือโปรแกรม **FTP** ที่เป็นซอฟแวร์ประเภทระบบเปิด (**Open Source**) เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้งานร่วมกับเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ต้องค่าย กังวลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ของซอฟแวร์ดังกล่าว

แนะนำ Filezilla

โปรแกรม Filezilla เป็นโปรแกรม FTP ที่แจกให้ใช้งานได้ฟรี ซึ่งผู้พัฒนาได้สร้างโปรแกรมทั้งทางฝั่ง Client และ Server โดยที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทำให้สามารถเข้าตรวจสอบการอัปเดตจากเว็บไซต์ผู้พัฒนาได้ที่ <http://filezilla-project.org> และที่สำคัญโปรแกรม Filezilla ยังสามารถติดตั้งได้ทุกระบบปฏิบัติการ ไม่ว่าจะเป็น Microsoft Windows (XP, Vista), Mac OS X, Linux ถือว่าครบถ้วนทุกประการครับ

ดาวน์โหลด Filezilla

โปรแกรม Filezilla แบ่งการพัฒนาเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

1. FileZilla Client คือ ซอฟต์แวร์ออนไลน์ย้ายข้อมูล (FTP) สำหรับเครื่องลูกข่าย หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เพื่อที่จะนำข้อมูลเข้าออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย โปรแกรม Filezilla Client สามารถดาวน์โหลดได้ที่นี่ครับ

<http://filezilla-project.org/download.php?type=client>

2. FileZilla Server คือซอฟต์แวร์ออนไลน์ย้ายข้อมูล (FTP) จะติดตั้งที่เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (หรือบางกรณีติดตั้งที่เครื่องส่วนบุคคล หากต้องการให้มีการออนไลน์ย้ายข้อมูลผ่านเครื่องนั้น ๆ) ซึ่งต้องมีการกำหนดรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการเพื่อให้สมาชิกผู้ใช้บริการสามารถเรียกใช้งานจาก FileZilla Client ได้ โปรแกรม Filezilla Server สามารถดาวน์โหลดได้ที่นี่ครับ

<http://filezilla-project.org/download.php?type=server>

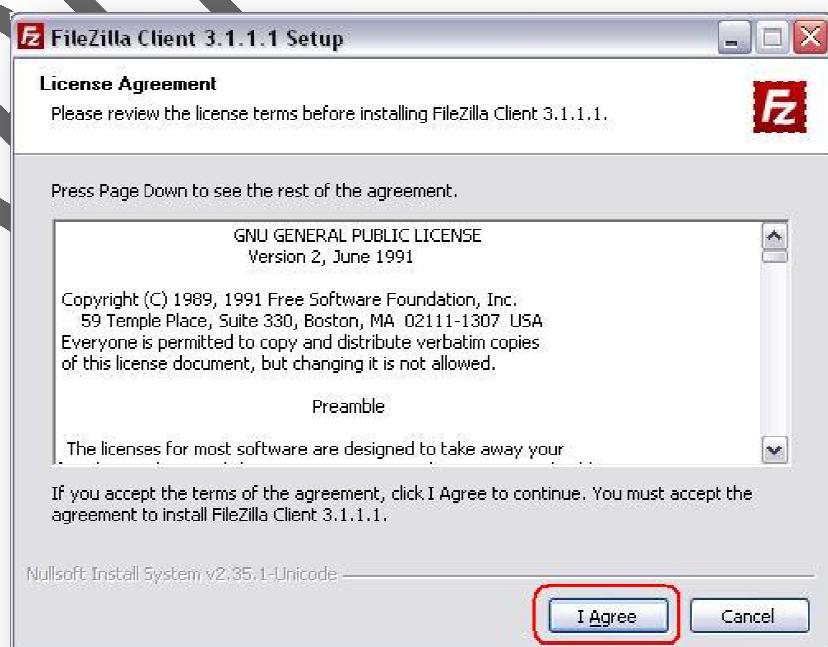
ในกรณีของ Filezilla Server นั้น จะรองรับเฉพาะระบบปฏิบัติการ Windows เท่านั้นนะครับ ระบบปฏิบัติการตัวอื่น เช่น Mac OS , Linux ตอนนี้ยังไม่ได้พัฒนา

ขั้นตอนการติดตั้งโปรแกรม FileZilla

- ให้ดาวน์โหลดโปรแกรม **FileZilla Client** เวอร์ชันล่าสุด โดยเข้าไปที่เว็บไซต์ของผู้พัฒนาดังนี้ <http://filezilla-project.org> (ขณะนี้เวอร์ชัน 3.1.1.1) ขนาดไฟล์ประมาณ 3.47 MB

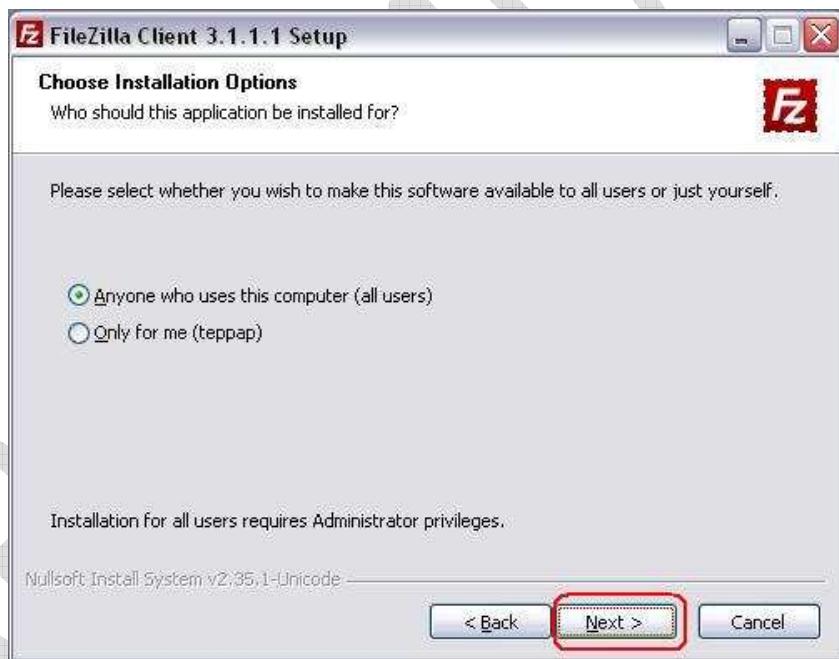
- ให้ดับเบิลคลิกที่ชื่อไฟล์ดังกล่าว เพื่อเริ่มกระบวนการติดตั้งโปรแกรม **FileZilla client**
- โปรแกรมจะบอกถึงลิขสิทธิ์ที่เป็นระบบเปิด (**GNU GENERAL PUBLIC LICENSE**)
ซึ่งถ้าต้องการอ่านรายละเอียดทั้งหมด ก็สามารถเลื่อนスクอร์บาร์ลงมาอ่านได้ครับ เมื่ออ่านจนเข้าใจแล้ว (หรือไม่ก็ตาม) ให้คลิกที่ **I Agreee** เพื่อดำเนินขั้นตอนต่อไป

4. โปรแกรม FileZilla Client จะมีตัวเลือกดังนี้

- Anyone who user this computer (all user) คือต้องการให้ติดตั้งโปรแกรมนี้ให้กับทุก ๆ สมาชิกที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องนี้หรือไม่
- Only for me คือ ติดตั้งโปรแกรมนี้เฉพาะตัวเราเองเท่านั้น

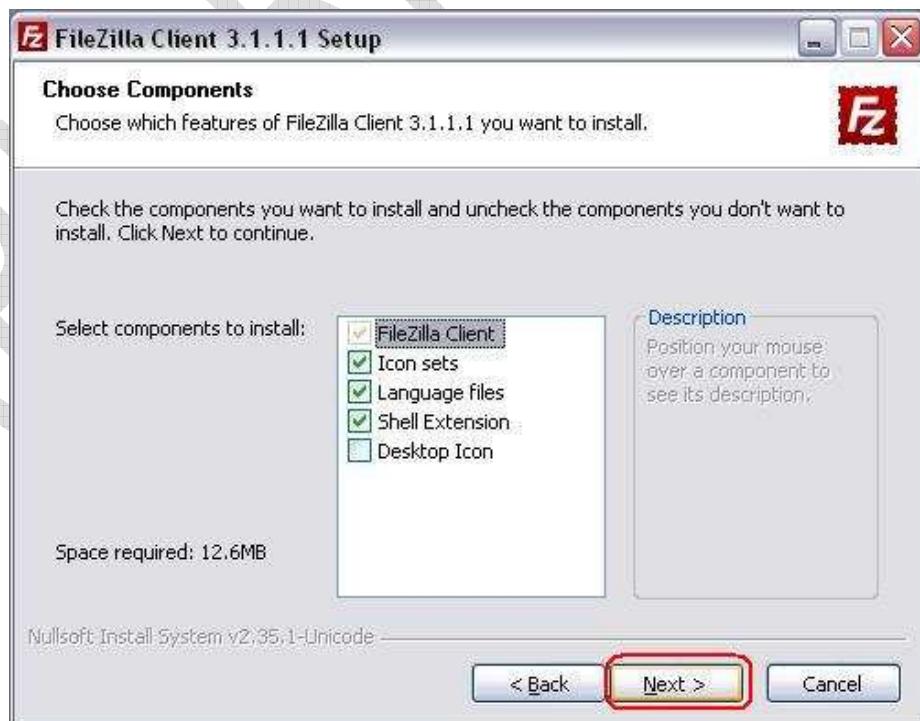
หมายเหตุ : หากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำการติดตั้งชอร์ฟแวร์ FileZilla นี้ เป็นคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือต้องการให้สมาชิกในคอมพิวเตอร์เครื่องนี้สามารถใช้งานโปรแกรม FileZilla ด้วย ควรเลือกตัวเลือก Anyone who user this computer (all user) แต่ถ้าต้องการติดตั้งให้ใช้ได้เฉพาะตัวเราเองเท่านั้น ให้เลือกตัวเลือกด้านล่างที่บอกว่า Only for me

ซึ่งก็ต้องแล้วแต่ดุลยพินิจส่วนบุคคล ยกตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์ที่ใช้งานร่วมกันโดยมีสมาชิกหลายท่านใช้คอมพิวเตอร์เครื่องนี้ หากเราทำการติดตั้งโดยเลือกตัวเลือกแรก อาจจะเกิดความรำคาญกับสมาชิกรายอื่น ที่ไม่ต้องการใช้โปรแกรมตัวนี้ก็เป็นได้ แต่ถ้าเป็นระเบียบจากส่วนกลางหรือสมาชิกผู้ใช้รายอื่น ๆ มีความตั้งใจ ก็สามารถเลือกตัวเลือกแรกได้อย่างไม่มีปัญหาครับ

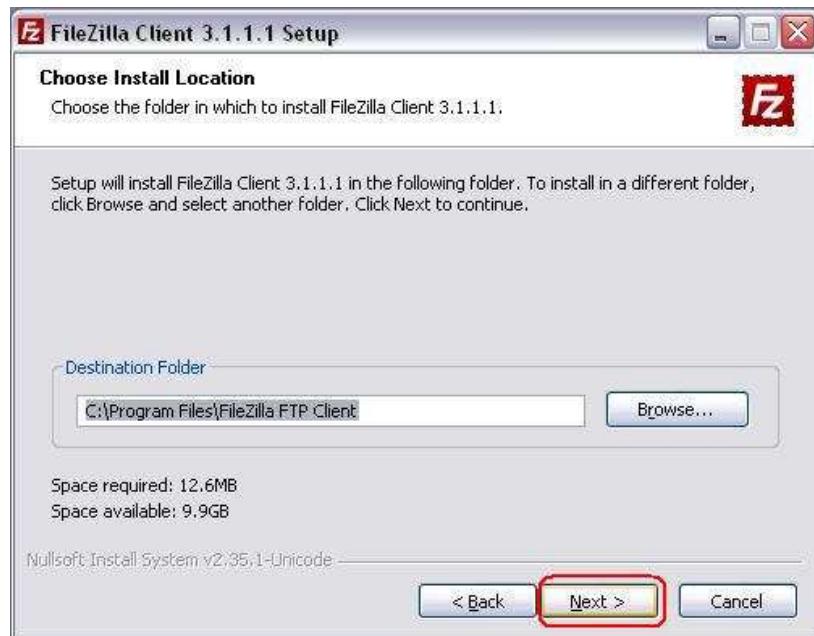
5. ขั้นตอนต่อไปคือการเลือกความสามารถ (Functions) โดยมีรายการให้เลือกทั้งหมด 5 รายการดังต่อไปนี้

- Filezilla client ตัวเลือกนี้เป็นการบังคับให้เลือก เพราะเป็นตัวหลักในการทำงานออนไลน์อย่างชื่อมูล
- Icon Set คือ ปุ่มต่าง ๆ เลือกไว้เพื่อให้เกิดความสวยงาม
- Language file คือ ไฟล์ภาษา (รวมภาษาไทย) ที่ใช้ในการแสดงผล
- Shell Extension คือปั๊มน้ำมัน เช่น ไมโครซอฟท์ คือ การติดตั้งการทำงานโดยใช้รูปแบบการพิมพ์ผ่าน DOS (Command Line) หมายความว่าผู้ใช้งานที่เป็นระดับผู้เชี่ยวชาญ
- Desktop Icon นี้เป็นเพียงตัวเลือกเดียวที่ไม่ได้ถูกเลือกไว้ให้เป็นมาตรฐานจากผู้พัฒนา โดย ตัวเลือกนี้คือ การยอมรับให้มีการติดตั้ง Icon หรือ Shortcut บนหน้าจอของเรา (ถ้าไม่เลือกตัวเลือกนี้ เวลาจะใช้งานโปรแกรมต้องคลิกจาก Start Menu)

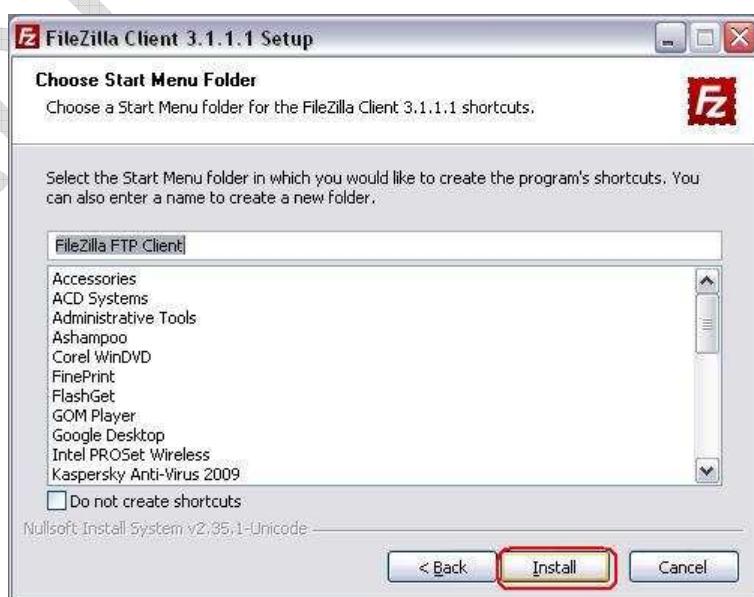

เมื่อเลือกได้ตามต้องการแล้ว ให้คลิกที่ **Next >** เพื่อดำเนินตามขั้นตอนถัดไป

6. โปรแกรม FileZilla จะถามว่าจะให้ติดตั้งโปรแกรมไว้ที่ตำแหน่ง (Folder) ใด ซึ่งค่ามาตรฐานที่ตั้งไว้คือ C:\Program Files\FileZilla FTP Client หากต้องการเปลี่ยนตำแหน่งการติดตั้ง ให้คลิกที่ Browse และเลือกตำแหน่งที่ต้องการ

7. ขั้นตอนถัดมาคือการเลือกชื่อของกลุ่มโปรแกรมที่จะถูกติดตั้งที่ตัว Program File (ตำแหน่งนี้ จะมีผลกับการคลิกที่ Start → Program File → File Zilla FTP client) ซึ่งถ้าเราเปลี่ยนตำแหน่งหรือชื่อของกลุ่ม อาจจะทำให้การเรียกใช้งานผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่ตัวเลือกนี้มักจะไม่ได้ใช้งาน (ใช้ค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้)

8. เสร็จสิ้นจากการเลือกกลุ่มของ Program File แล้ว ให้คลิกที่ Install เพื่อดำเนินการติดตั้ง จากการทดสอบปะมาณ 5 เครื่อง (Microsoft Windows) ไม่พบปัญหาระหว่างการติดตั้งใด ๆ ทั้งสิ้น

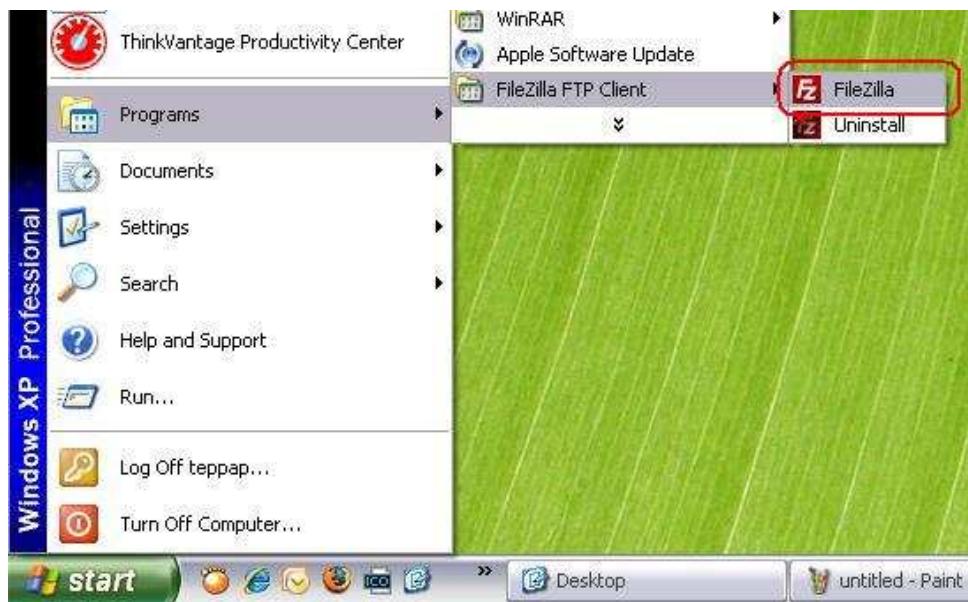

9. กระบวนการติดตั้งใช้ระยะเวลาไม่เกิน 1 นาที (ขึ้นอยู่จากคุณสมบัติเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการติดตั้งจริง)

ถ้าหากติดตั้งเรียบร้อยแล้วโปรแกรมจะแจ้งให้ทราบว่า ได้ดำเนินการติดตั้งในคอมพิวเตอร์เป็นที่เรียบร้อย และให้คลิกที่ Finish เพื่อสิ้นสุดกระบวนการติดตั้ง

10. สังเกตได้ว่าโปรแกรม FileZilla Client ไม่มีการร้องขอให้เริ่มดำเนินการระบบปฏิบัติการใหม่ (Restart Computer) นั่นหมายถึง สามารถใช้งานโปรแกรม FileZilla Client ได้ทันที โดยคลิกที่ Start → Program File → File Zilla FTP client → FileZilla

11. ซึ่งในการเข้าใช้งานครั้งแรกโปรแกรม FileZilla Client จะมีหน้าต่างต้อนรับ (ແຄມຍັງບອກວ່າກໍາເຈດີບໝູ້ໃຫ້ສົ່ງໄປໃຫ້ທຶນງານຜູ້ພັນນາທຽບດ້ວຍ ໃຈດີຈິງ ຈ) ໃ້ວ່າກໍາລືກ ok ເພື່ອເຂົ້າສູ່ໂປຣແກຣມ ຊຶ່ງການແສດງຂໍອຄວາມນີ້ ຈະແສດງເພີ່ມຄວັງເດືອນ ລັງຈາກກາຣຕິດຕັ້ງຫຼືອັບເກຣດເສົ້າລື້ນ ແລ້ວມີການເຮົາໃຈໃນຄວັງແກຣເທົ່ານັ້ນ

ทำความเข้าใจ

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจกับระบบบริการเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกับแห่งอื่นอยู่บ้าง แต่ก็คงรักษาให้ตรงตามมาตรฐานที่ทั่วโลกใช้งานอยู่ ซึ่งลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในส่วนของเว็บไซต์คือ จะไม่มีคำว่า **www** อยู่ด้านหน้า ยกตัวอย่างเช่น

<http://arit.rmutl.ac.th> ซึ่งจะไม่มี **www** อยู่ด้านหน้า ยกเว้นเว็บไซต์หลักของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่จะเป็น <http://www.rmutl.ac.th>

สำหรับสมาชิกประเภทบุคคลและหน่วยงาน เมื่อสมัครสมาชิกผ่านระบบวัสดุของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และได้ส่งเอกสารครบถ้วนตามที่กำหนด สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จะส่ง **username** และ **password** ไปยังหมายเลข E-Mail Address ที่ได้ระบุไว้ในขั้นตอนการสมัคร ซึ่งท่านจะสามารถเข้าใช้งานได้ดังนี้

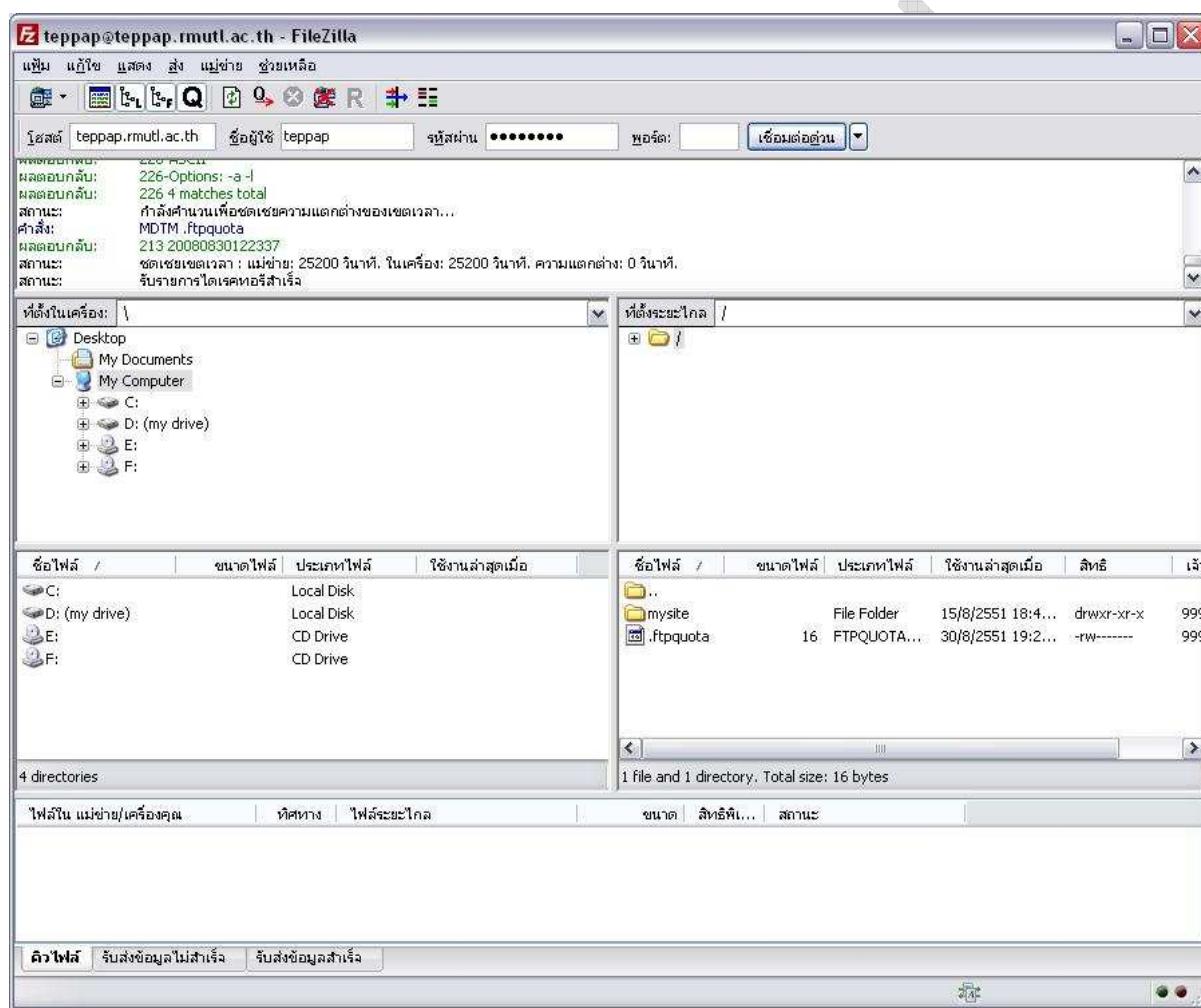
- ระบบส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- ระบบช่วยประชาสัมพันธ์ ทางหน้าเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยฯ
- กำหนดรายละเอียดข้อมูลจำเพาะบุคคล (ข้อมูลส่วนตัว ที่ต้องการเผยแพร่)
- ระบบจัดการฐานข้อมูล (Mysql โดยใช้ PhpMyAdmin)
- ระบบเปลี่ยนรหัสผ่าน ซึ่งการเปลี่ยนที่หน้าเว็บไซต์ จะส่งผลดังนี้
 - รหัสผ่านการเข้าใช้งานหน้าเว็บไซต์ ของมหาวิทยาลัยฯ
 - รหัสผ่านของฐานข้อมูล
 - รหัสผ่านของโปรแกรมโอนย้ายข้อมูล (FTP)

ดังนั้นควรบันทึกรหัสผ่านและเก็บรักษาไว้ให้ดี เพราะการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านจะส่งผลกระทบโดยตรงกับการเข้าใช้งานเว็บไซต์ของสมาชิก

*หมายเหตุ ต้องทำการคลิกที่ “ออกจากระบบ” ทุกครั้ง หลังจากการเลิกใช้งานหน้าเว็บไซต์นี้

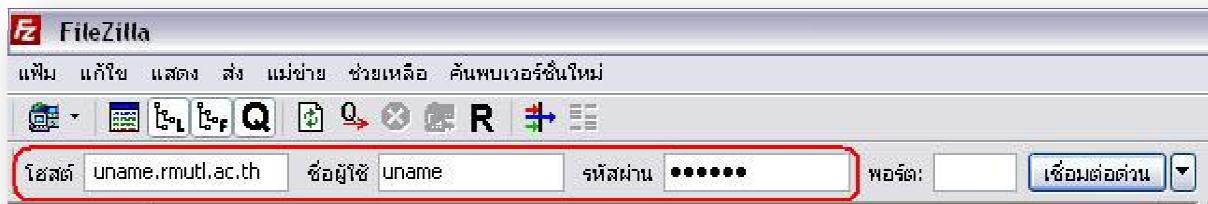
วิธีใช้งานโปรแกรม FileZilla Client

เมื่อเปิดโปรแกรม **FileZilla Client** ขึ้นมาแล้ว ตัวโปรแกรมจะตรวจสอบกับการตั้งค่าภาษาในเครื่องของเรา หากว่าตั้งค่าให้เป็นภาษาไทยแล้ว ตัวโปรแกรมจะเลือกเมนูให้เป็นภาษาไทยโดยอัตโนมัติ โดยการจัดวางตำแหน่งต่าง ๆ ภายในตัวโปรแกรม ถือว่าพอใช้ได้ (เป็นรวมด้วยภาษาไทยแล้วครับ ที่ส่วนมากโปรแกรมเมอร์ มักจะไม่มีความรู้ทางด้านการตกแต่ง)

การเรียกใช้งานแบบเร่งด่วน

สำหรับสมาชิกที่เคยใช้โปรแกรมจำพวก FTP มาบ้างแล้ว ก็คงใช้งานโปรแกรม FileZilla ได้อย่างไม่มีปัญหา เพราะนักจากเมนูต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยแล้ว ยังมีเมนูหรือหน้าต่างที่ไม่ซับซ้อน ทำให้ง่ายต่อ ความเข้าใจและการใช้งาน

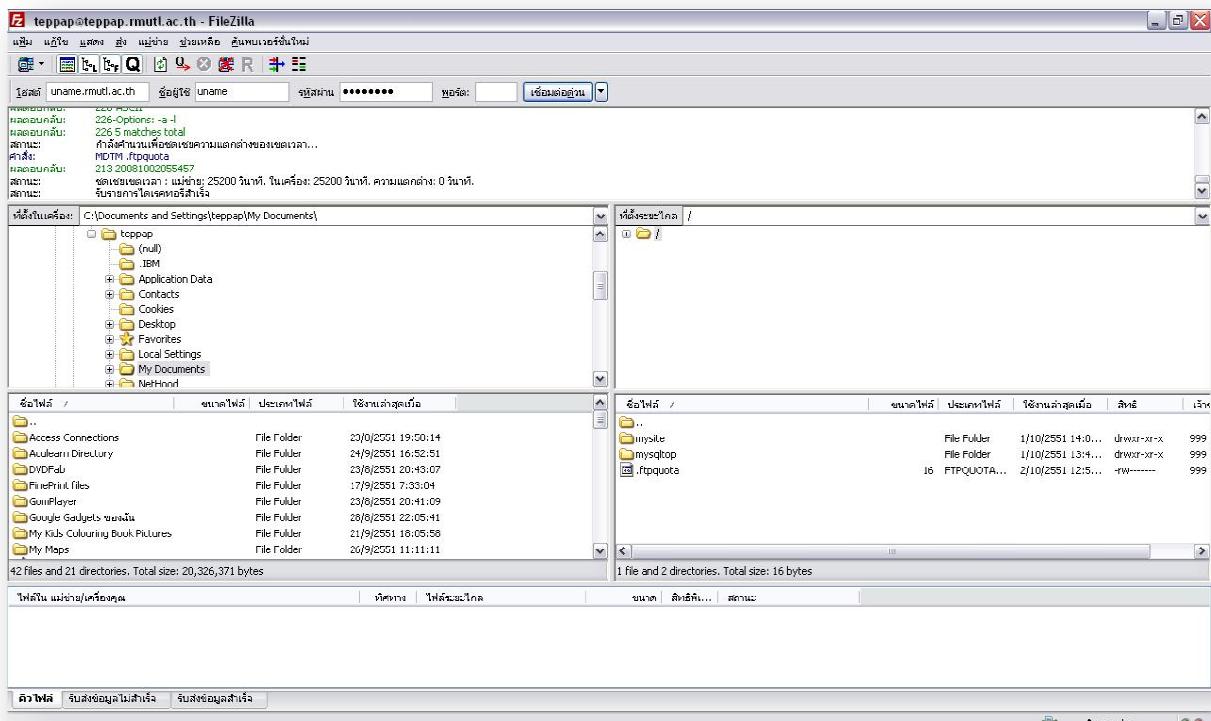
ส่วนที่สำคัญในการเรียกใช้งานมีดังนี้

- โฮสต์ คือชื่อของเว็บไซต์ของสมาชิก เช่น uname.rmutl.ac.th (ไม่ต้องใส่ http://)
- ชื่อผู้ใช้ ให้กรอก Username ที่ได้รับจากสำนักวิทยบริการฯ
- รหัสผ่าน คือ Password ที่ได้รับจากสำนักวิทยบริการฯ
- พอร์ต คือ หมายเลขที่ทำการเชื่อมต่อไปยังเครื่องแม่ข่าย (ถ้าเป็นไปตามมาตรฐาน ช่องนี้ปล่อยว่างไว้)
- เชื่อมต่อด่วน คือ การเชื่อมต่อไปยังเครื่องแม่ข่าย จะคลิกที่ปุ่มดังกล่าว หรือจะกดแป้น Enter ก็ได้ครับ

การเชื่อมต่อและออนไลน์ข้อมูล

1. เมื่อคลิกที่ปุ่ม “เชื่อมต่อด่วน” (หรือกดปุ่ม Enter) แล้ว โปรแกรมจะทำการเชื่อมต่อไปยังเซิร์ฟเวอร์ เมื่อเชื่อมต่อสำเร็จ สำหรับผู้ใช้บริการใหม่ จะปรากฏไฟลเดอร์ที่ชื่อว่า “mysite” เพียงไฟลเดอร์เดียว
2. ห้ามทำการลบไฟล์ .ftpquota และไฟลเดอร์ “mysite” โดยเด็ดขาด
3. ในไฟลเดอร์ที่ชื่อว่า “mysite” นี้ จะเป็นที่เก็บโฆษณาของสมาชิกเอง กล่าวคือ หากต้องการแสดงผลออกทางเว็บไซต์ ก็ให้นำข้อมูลของท่านวางไว้ในไฟลเดอร์นี้

4. หากต้องการสำเนาข้อมูลหรือฝากข้อมูลโดยที่ไม่ต้องการแสดงผ่านเว็บไซต์ ให้ทำการบันทึกไว้นอกห้อง “mysite”

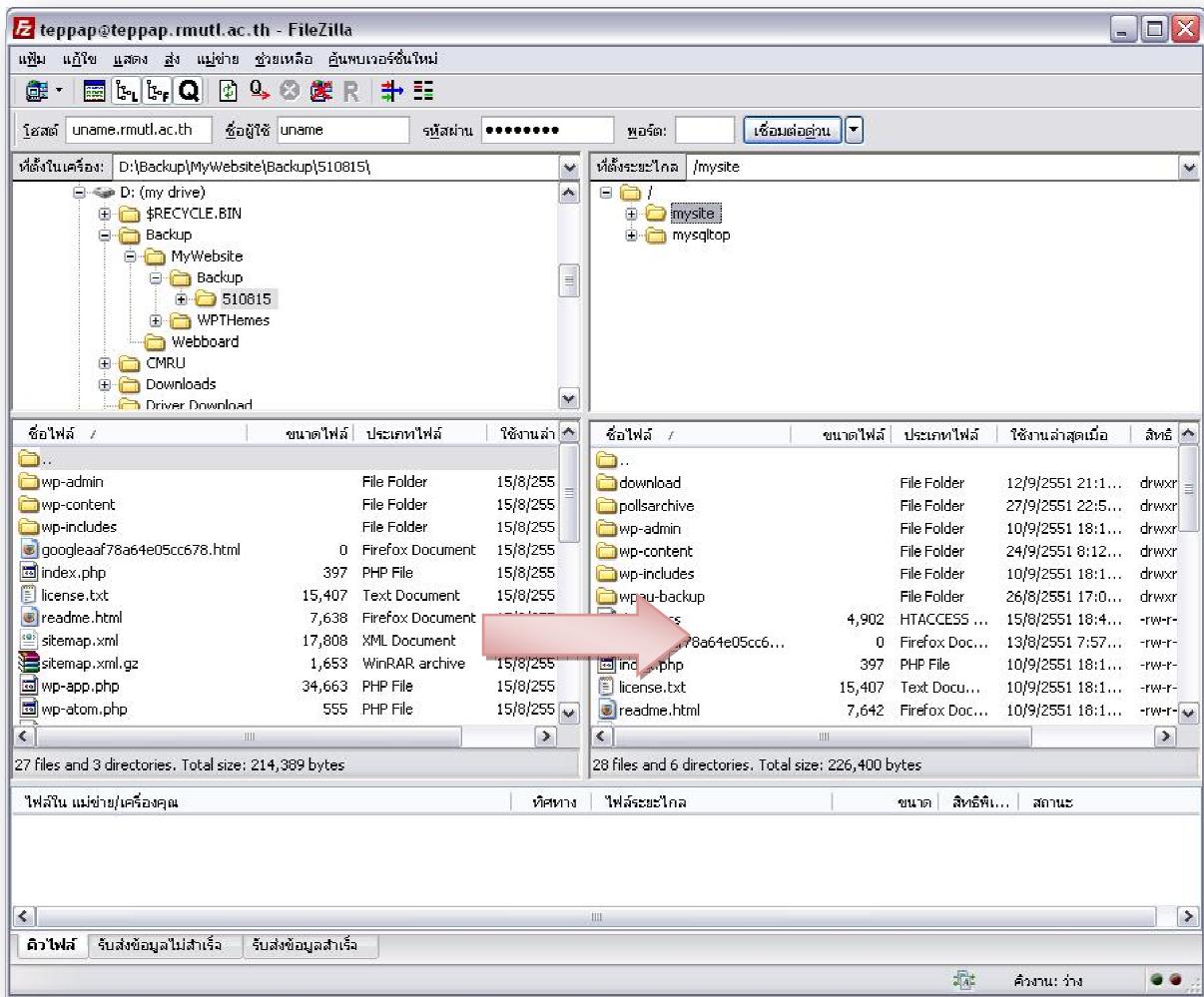
5. สำหรับสมาชิกบางท่านที่ไม่ต้องการให้โปรแกรมแสดง บันทึกการเข้ามต่อ (Message log) ที่อาจจะรบกวนสายตา สามารถปิดการใช้งานส่วนนี้ได้ โดยคลิกที่

ที่เมนู “แสดง” --> “Message log” เพื่อทำการเช็คบ็อกคออกร

แต่ถ้าอยากรักลับมาแสดงผล ให้ยกเครื่อง ก็ให้ทำขั้นตอนดังกล่าววิธียกเครื่องหนึ่ง

6. โปรแกรม FileZilla จะแบ่งหน้าจอออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ฝั่งซ้ายและขวา โดยฝั่งซ้ายคือข้อมูลในเครื่องของเราง และฝั่งขวาคือข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

7. ถ้าต้องการโอนย้ายข้อมูลจากเครื่องของเรางไปยังเครื่องแม่ข่าย ให้คลิกลากไฟล์เดอร์ หรือไฟล์ที่ต้องการ แล้วเอาไปวางไว้ในตำแหน่งที่ต้องการ

8. ถ้าต้องการให้แสดงผลออกทางเว็บไซต์ ต้องเอาไปวางไว้ในไฟล์เดอร์ **mysite** เท่านั้น

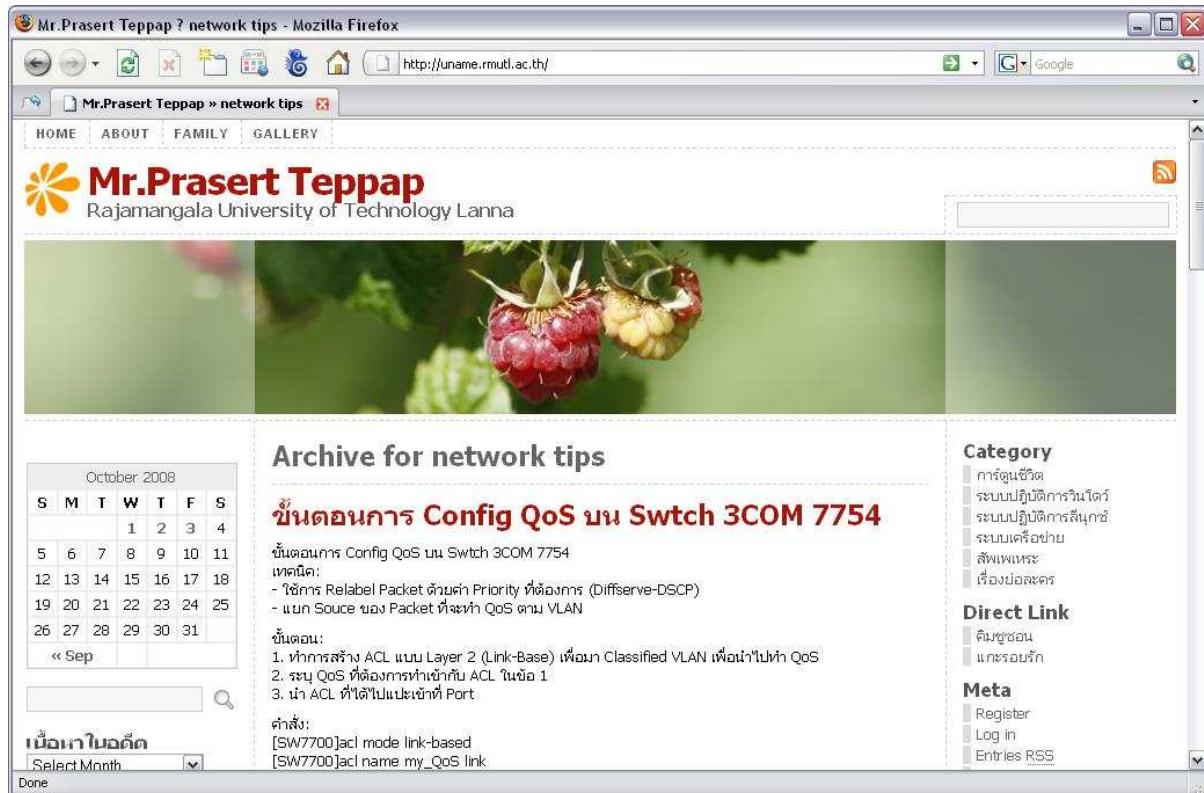
9. ข้อมูลที่จำเป็นในการใช้งานเครื่องแม่ข่ายสำหรับการแสดงผลทางเว็บไซต์ มีดังนี้

- MySQL 5
- PHP 5
- UTF-8

- พื้นที่ให้บริการในเบื้องต้น 500 MB

10. เมื่อทำการป้อนแต่งเว็บไซต์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็สามารถที่จะเรียกใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ได้ทันที โดยสามารถเรียกได้ดังนี้

<http://uname.rmutl.ac.th>

11. เพื่อความปลอดภัยในการใช้งานดังนั้นสำนักวิทยบริการฯ จึงได้กำหนดสิทธิ์การใช้โปรแกรมโอนย้ายข้อมูลผ่านทาง FTP ให้สามารถใช้งานได้ภายในเครือข่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เท่านั้นครับ

*หมายเหตุ เครือข่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา หมายถึง ราชมงคลล้านนา ทั่วภาคเหนือ